

**Վերարտադրողական տարիքի աղջիկների, երիտասարդ կանանց և կանանց համար,
ովքեր ընդունում են վալպրոյաթթվի պատրաստուկներ Հակաբեղմնավորման և
հղիության մասին գրքույ**

**Կարդացեք այս գրքույկը դեղամիջոցի տուփի մեջ ներդրված բժշկական կիրառման
հրահանգի հետ միասին՝ վալպրոյաթթվի պատրաստուկի մասին ամբողջական
տեղեկատվություն ստանալու համար:**

Հակաբեղմնավորում և հղիություն. Ինչ պետք է իմանաք:

Այս գրքույկը հասցեագրված է ձեզ, եթե դուք վերարտադրողական տարիքի աղջիկ,
երիտասարդ կին կամ կին եք, ով ընդունում է վալպրոյաթթվի պատրաստուկ:

Գրքույկը պարունակում է հղիության ժամանակ վալպրոյաթթվի պատրաստուկների
օգտագործման ռիսկի մասին հիմնական տեղեկատվություն:

Եթե որևէ հարց ունեք, դիմեք ձեր բուժող բժշկին:

Պահպանեք այս գրքույկը: Ձեզ կարող է անհրաժեշտ լինել այն նորից կարդալ:

Պարունակություն

1 Հիմնական տեղեկատվություն, որը պետք է հիշել

2 Ինչպիսի՞ն են ռիսկերը Ձեր երեխայի համար հղիության ժամանակ վաղաբուժական պատրաստուկներ օգտագործելիս:

- Բնածին արատներ
- Չարգացման և ուսման հետ կապված խնդիրներ

Հակաբեղմնավորում (հղիությունից պաշտպանվելը)

- Ես 18 տարեկան և ավելի եմ. Ի՞նչ է նշանակում ինձ համար վաղաբուժական պատրաստուկ ընդունելը:
- Ես սկսում եմ վաղաբուժական պատրաստուկով բուժումը
- Ես ընդունում եմ վաղաբուժական պատրաստուկ և չեմ պլանավորում երեխա ունենալ
- Ես ընդունում եմ վաղաբուժական պատրաստուկ և պլանավորում եմ երեխա ունենալ

Ես ընդունում եմ վաղաբուժական պատրաստուկ, և ես հղի եմ կամ կասկածում եմ, որ հղի եմ

1. Ես դեռ 18 տարեկան չեմ. Ի՞նչ է նշանակում ինձ համար վաղաբուժական պատրաստուկ ընդունելը:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՇՇԵԼ

- Վալպրոյաթթվի պատրաստուկները էպիլեպսիայի և բիպոլյար խանգարման բուժման դեղամիջոց են:
- Վերարտադրողական տարիքի կանայք, երիտասարդ աղջիկները և աղջիկները պետք է ընդունեն վալպրոյաթթվի պատրաստուկներ միայն այն դեպքերում, երբ այլ դեղեր բավականաչափ արդյունավետ չեն, քանի որ հղիության ընթացքում վալպրոյաթթվի պատրաստուկների ընդունումը կարող է լուրջ վնաս հասցնել արգանդում զարգացող երեխային:

Եթե դուք ընդունում եք վալպրոյաթթվի պատրաստուկ և կարող եք հղիանալ.

- Միշտ օգտագործեք հակաբեղմնավորման արդյունավետ մեթոդներ:
- Երբեք մի դադարեցրեք հակաբեղմնավորիչների ընդունումը:

Եթե պլանավորում եք հղիություն.

- Մի դադարեցրեք հակաբեղմնավորիչների ընդունումը մինչև ձեր բուժող բժշկի հետ խորհրդակցելը:
- Երբեք մի դադարեցրեք վալպրոյաթթվի պատրաստուկի ընդունումը առանց ձեր բուժող բժշկի առաջարկության, քանի որ դա կարող է հանգեցնել ձեր վիճակի վատթարացմանը:

Եթե վալպրոյաթթվի պատրաստուկ ընդունելիս հղիացել եք.

- Մի դադարեցրեք վալպրոյաթթվի պատրաստուկի ընդունումը, դա կարող է հանգեցնել էպիլեպսիայի կամ բիպոլյար խանգարման ընթացքի վատթարացմանը:
- Հնարավորինս շուտ խորհրդակցեք ձեր բուժող բժշկի հետ, քննարկեք հետագա բուժման հնարավոր տարբերակները և այն ամենը, ինչ դուք պետք է իմանաք: Բուժող բժիշկը կբացատրի, թե արդյոք դուք պետք է անցնեք այլ թերապիայի, և թե ինչ է անհրաժեշտ դրա համար:
- Մի մոռացեք պարբերաբար (տարին առնվազն մեկ անգամ) այցելել ձեր բուժող բժշկին:

Առաջնային ընդունելության ժամանակ, այնուհետև ամեն տարի դուք ձեր բուժող բժշկի հետ կքննարկեք, կլրացնեք և կստորագրեք ռիսկերի մասին տեղեկացված համաձայնության ձևը, որպեսզի համոզվեք, որ դուք լավ ծանոթ եք հղիության ընթացքում վալպրոյաթթվի պատրաստուկների օգտագործման ռիսկերին և գիտակցում եք բուժման ընթացքում հղիությունը կանխելու անհրաժեշտությունը:

ԻՆՉՊԻՍԻՆ ԵՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՁԵՐ ԵՐԵԽԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ՀՂԻՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՎԱԼՊՐՈՅԱԹՈՎԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԿՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ:

Որքան բարձր է վալպրոյաթվի դոզան, այնքան բարձր է երեխայի ռիսկը, բայց ռիսկեր է կրում վալպրոյաթվի ցանկացած դոզայի ընդունումը:

Հղիության ընթացքում վալպրոյաթվի պատրաստուկի ընդունումը կարող է հանգեցնել զարգացման լուրջ արատներին:

Հղիության ընթացքում վալպրոյաթվի պատրաստուկի ընդունման դեպքում մոտավորապես 100 երեխաներից 11-ի մոտ կարող է զարգանալ բնածին արատ, մինչդեռ ընդհանուր բնակչության կանանց մոտ բնածին արատներ հայտնաբերվում են 100 երեխաներից 2-3-ի մոտ:

Ի՞նչ վնաս կարող է պատճառվել ձեր երեխային:

Վալպրոյաթվի պատրաստուկի ընդունման դեպքում հայտնաբերված բնածին արատները ներառում են, օրինակ. Расщепление позвоночника (Spina bifida);

- ☐ **Ողնաշարի ճեղքվածք (Spina bifida);**
- ☐ **Դեմքի և գանգի դեֆորմացիաներ, օրինակ՝ «նապաստակի շրթունք»;**
- ☐ **Վերջույթների, սրտի, երիկամների, միզուղիների, սեռական օրգանների, տեսողության օրգանների սխալ ձևավորում, որը կարող է հանգեցնել տեսողության խանգարմանը;**
- ☐ **Լսողության խնդիրներ կամ խլություն:**

Հղիության ընթացքում վալպրոյաթվի պատրաստուկների ընդունումը կարող է ազդել ձեր երեխայի զարգացման վրա նրա մեծանալուն զուգընթաց:

Հղիության ընթացքում վալպրոյաթվի պատրաստուկներ ընդունած կանանց երեխաների մոտ 100-ից մոտ 30–40-ի մոտ կարող են նկատվել զարգացման խնդիրներ, ինչպիսիք են.

- ☐ **Քայլելու և խոսքի զարգացման ավելի ուշ սկիզբ;**
- ☐ **Ավելի ցածր մտավոր ունակություններ;**
- ☐ **Խոսքի և լեզվի յուրացման թույլ հմտություններ;**
- ☐ **Հիշողության հետ կապված խնդիրներ:**

Նման երեխաների մոտ ավելի հաճախ են նկատվում աուտիզմ կամ աուտիստիկ սպեկտրի խանգարումներ: Բացի այդ, նրանց մոտ բարձր է ուշադրության պակասի և/կամ հիպերակտիվության համախտանիշի զարգացման ռիսկը:

1. ՀԱԿԱԲԵՂՄՆԱՎՈՐՈՒՄ (ՀՂԻՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒՄ)

Բժշկի կողմից առաջարկվող հակաբեղմնավորման արդյունավետ մեթոդներ կիրառելը վաղաբույժության պատրաստուկներ ընդունելու ամբողջ ժամանակահատվածում:

Դա անհրաժեշտ է, որպեսզի ձեզ պաշտպանել վաղաբույժության պատրաստուկներ ընդունելու ժամանակ չպլանավորված հղիությունից, որը կարող է վնասել ձեր երեխային:

Քննարկել ձեր բուժող բժշկի և/կամ գինեկոլոգի հետ ձեզ համար հակաբեղմնավորման լավագույն մեթոդը:

Անհրաժեշտ է օգտագործել հակաբեղմնավորման հուսալի մեթոդներ, նույնիսկ եթե դուք սեռական հարաբերություններ չեք ունենում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա են հղիության ռիսկի բացակայության համոզիչ ապացույցներ: Ձեր բուժող բժիշկը ձեզ հետ կքննարկի այս հարցը:

2. ԵՍ 18 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՎ ԱՎԵԼԻ ԵՄ. ԻՆՉ Է ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ ԻՆՉ ՀԱՄԱՐ ՎԱԼՊՐՈՅԱԹ-ԹՎԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԿՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:

Ես սկսում եմ վալպրոյաթովի պատրաստուկով բուժումը

Բուժող բժիշկը ձեզ կբացատրի, թե ինչու է նա վալպրոյաթովի պատրաստուկը համարում ձեզ համար հարմար բուժում և կպատմի բոլոր հայտնի ռիսկերի մասին: Բուժող բժիշկը պետք է վալպրոյաթովի պատրաստուկներ նշանակի միայն այն դեպքում, եթե այլ թերապիա չի օգնում:

- Բուժող բժիշկը ձեզ կխնդրի հղիության թեստ անցնել:
- Հետագայում ձեր բուժող բժշկի հետ թերապիայի վերանայումը պետք է կատարվի պարբերաբար, բայց ոչ պակաս, քան տարին մեկ անգամ:

Առաջին այցի ժամանակ դուք ձեր բուժող բժշկի հետ միասին կկարդաք, կլրացնեք և կստորագրեք ռիսկերի մասին տեղեկացված համաձայնության ձևը: Դա անհրաժեշտ է, որպեսզի դուք իմանաք, հասկանաք և գիտակցեք հղիության ժամանակ վալպրոյաթովի պատրաստուկների ընդունման հետ կապված հնարավոր ռիսկերի մասին ամբողջ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև վալպրոյաթովի պատրաստուկներ ընդունելու ժամանակ հնարավոր հղիությունը կանխելու վերաբերյալ առաջարկություններ ստանաք: Ձևը պետք է ամեն տարի վերստորագրվի:

Ես վալպրոյաթովի դեղամիջոց եմ ընդունում և հղիություն չեմ պլանավորում:

Միշտ օգտագործեք հուսալի հակաբեղմնավորման մեթոդներ, նույնիսկ եթե սեռական կյանք չեք վարում:

- Վալպրոյաթովի դեղամիջոցի ընդունման ողջ ընթացքում օգտագործեք հակաբեղմնավորման արդյունավետ մեթոդներ:
- Երբեք ինքնուրույն մի դադարեցրեք հակաբեղմնավորման միջոցի կիրառումը:

Եթե հակաբեղմնավորման վերաբերյալ խորհրդի կարիք ունեք, քննարկեք այդ հարցը ձեր բուժող բժշկի և/կամ գինեկոլոգի հետ: Եթե հղի եք կամ կասկածում եք, որ հղի եք, որքան հնարավոր է շուտ խորհրդակցեք ձեր բուժող բժշկի հետ: Նույնիսկ եթե հղի եք, մի դադարեցրեք վալպրոյաթովի դեղամիջոցի ընդունումը, մինչև չխոսեք ձեր բուժող բժշկի հետ: Դուք պետք է պարբերաբար (առնվազն տարին մեկ անգամ) վերանայեք ձեր բուժումը ձեր բուժող բժշկի հետ: Տարեկան այցի ժամանակ դուք ձեր բուժող բժշկի հետ միասին կկարդաք, կլրացնեք և կստորագրեք ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկացված համաձայնության ձևը: Դա անհրաժեշտ է, որպեսզի իմանաք, հասկանաք և գիտակցեք հղիության ժամանակ վալպրոյաթովի դեղամիջոցների ընդունման հետ կապված հնարավոր ռիսկերի մասին ողջ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև վալպրոյաթովի դեղամիջոցների ընդունման ընթացքում հնարավոր հղիությունը կանխելու վերաբերյալ խորհուրդներ ստանաք:

Ես ընդունում եմ վալպրոյաթովի պատրաստուկ և պլանավորում եմ հղիություն

Մի դադարեցրեք վալպրոյաթովի պատրաստուկի ընդունումը և հակաբեղմնավորման կիրառումը, մինչև այդ հարցը քննարկեք ձեր բուժող բժշկի հետ:

Հնարավոր է, բուժող բժիշկը որոշի փոխել ձեր թերապիան վալպրոյաթովի պատրաստուկով հղիությունից շատ առաջ, որպեսզի համոզվի, որ ձեր վիճակը կայուն է մնում նոր թերապիայի պայմաններում:

Մինչև երեխա ունենալու փորձ կատարելը, դուք պետք է ձեր բուժող բժշկի հետ որոշեք, թե ինչպես շարունակել ձեր բուժումը:

Դուք պետք է պարբերաբար (տարին առնվազն մեկ անգամ) ձեր բուժող բժշկի հետ վերանայեք ձեր բուժումը:

Այցի ժամանակ դուք ձեր բուժող բժշկի հետ միասին կկարդաք, կլրացնեք և կստորագրեք ռիսկերի մասին տեղեկացված համաձայնության ձևը: Դա անհրաժեշտ է, որպեսզի դուք իմանաք, հասկանաք և գիտակցեք հղիության ժամանակ վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկների ընդունման հետ կապված հնարավոր ռիսկերի մասին ամբողջ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկներ ընդունելու ժամանակ հնարավոր հղիությունը կանխելու վերաբերյալ առաջարկություններ ստանաք:

Ես ընդունում եմ վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկ, և ես հղի եմ կամ կասկածում եմ, որ հղի եմ

Մի դադարեցրեք վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկի ընդունումը, հակառակ դեպքում էպիլեպսիայի կամ բիպոլյար խանգարման ընթացքը կարող է վատթարանալ:

Հնարավորինս շուտ խորհրդակցեք ձեր բուժող բժշկի հետ, քննարկեք հետագա բուժման հնարավոր տարբերակները և այն ամենը, ինչ դուք պետք է իմանաք: Բուժող բժիշկը կբացատրի, թե արդյոք դուք պետք է անցնեք այլ թերապիայի, և թե ինչ է անհրաժեշտ դրա համար:

Վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկներ ընդունած մայրերից ծնված երեխաներն ունեն ավելի մեծ ռիսկ:

- Բնածին զարգացման արատներ և
- Չարգացման և ուսման խնդիրներ:

Երկուսն էլ կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ ձեր երեխայի կյանքի վրա:

Բուժող բժիշկը ուշադիր կհետևի ձեր վիճակին, որպեսզի.

- Համոզվի, որ ձեր առողջությունը վերահսկվում է:
- Հետևի ձեր երեխայի զարգացմանը:

Այցի ժամանակ դուք ձեր բուժող բժշկի հետ միասին կկարդաք, կլրացնեք և կստորագրեք ռիսկերի մասին տեղեկացված համաձայնության ձևը: Դա անհրաժեշտ է, որպեսզի դուք իմանաք, հասկանաք և գիտակցեք հղիության ժամանակ վաղաքրոյաթթվի պատրաստուկների ընդունման հետ կապված հնարավոր ռիսկերի մասին ամբողջ տեղեկատվությունը:

ԵՍ ԴԵՌ 18 ՏԱՐԵԿԱՆ ՉԵՄ. ԻՆՉ Է ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ ԻՆՉ ՀԱՄԱՐ ՎԱԼՊՐՈՅԱԹԹՎԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԿՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:



Ձեզ նշանակվել է վալպրոյաթվի պատրաստուկ՝ էպիլեպսիայի բուժման համար, սա կարևոր դեղամիջոց է, որի շնորհիվ դուք լավ եք զգում:

Հղիության ընթացքում վալպրոյաթվի պատրաստուկներ ընդունած մայրերի երեխաները կարող են առողջական լուրջ խնդիրներ ունենալ:

Չնարավոր է, որ մի օր դուք հղիանաք: Ուստի դուք պետք է խստորեն հետևեք այս առաջարկություններին:

Աղջիկներ

Աղջիկներ

Ես դեռ չեմ ունեցել առաջին դաշտանը:

Ես արդեն դաշտան ունեցել եմ:

Ես հղի եմ կամ կասկածում եմ, որ հղի եմ:



Երբ առաջին դաշտանը գա, տեղեկացրեք ձեր ծնողներին/խնամակալներին: Դուք պետք է դիմեք ձեր բուժող բժշկին՝ հետագա բուժումը քննարկելու համար:



Ձեր բուժող բժշկը կհամոզվի, որ դուք հղի չեք:



Բուժող բժշկը ձեզ կնշանակի հղիությունը վերահսկող դեղամիջոցներ, որոնք կոչվում են հակաբեղմնավորիչներ, նույնիսկ եթե դուք սեռական հաղաբեր թիչներ օգտագործեք վալպրոյաթվի ություններ չեք ունենում: Դուք միշտ պետք է հակաբեղմնավոր պատրաստուկ ընդունեիս:



Անմիջապես դիմեք Ձեր բուժող բժշկին: Բուժող բժշկը կասի, թե ինչ անել: Առանց բուժող բժշկի խորհրդի մի դադարեցրեք վալպրոյաթվի ընդունումը:



Ամեն դեպքում, Ձեզ անհրաժեշտ է այցելել Ձեր բուժող բժշկին առնվազն տարին մեկ անգամ:

Այցի ընթացքում բուժող բժիշկը.

- կստուգի, թե արդյոք վալպրոյաթթվի պատրաստուկը դեռևս ճիշտ դեղամիջոց է Ձեզ համար,
- կպատմի Ձեզ վալպրոյաթթվի մասին, և
- կխնդրի Ձեզ (կամ Ձեր ծնողներին/խնամակալներին) ստորագրել փաստաթուղթ, որը հաստատում է բոլոր առաջարկությունների ըմբռնումը:



Ցանկացած հարցի դեպքում դիմեք Ձեր բուժող բժշկին կամ ծնողներին/խնամակալներին:

Երբեք մի դադարեցրեք վալպրոյաթթվի դեղամիջոցի ընդունումը առանց Ձեր բուժող բժշկի առաջարկության: